

Bošácke divadlo

grado

Prvý režisér
v Bošáci Vdp
(veľadôstojný pán)
dekan Augustín
Feitscher (1876
– 1959) režíroval
prvé divadelné
predstavenie v
Bošáci Kamenný
chodníček r. 1970

Divadelná hra
– Kristus zvíťazí
– z roku 1925, herci:
Mikuláš Vavro,
Emília Baginová,
Mária Mareková,
Mária Drobná,
Karol Kollár, Štefan
Drobný

Divadelná hra:
Amerikán, rézia – p.
uč. Božena Rýdza,
hl. postava
p. uč. Adam Rýdzi,
r. 1957

Bošáčania v Prahe,
v strede
Ing. Pavel Juráček,
r. 1948

Mirandolina, herci:
Pavol Kozic, Jozefina Sochová, Rudolf
Katríneč, Aurélia
Paučinová, Pavol
Tranel, Pavol Zamec,
Elena Kotlebová, Ján
Dzurák, Emil Matejovič

Ochotnícke divadlo v Bošáci má hlboké korene. Už pred sto rokmi – teda v roku 1910 – prišli viacerí Bošáčania, prahnući po kultúre na to, že by bolo vhodné začať hrávať divadlá. Od myšlienky k činu nebolo ďaleko. Pána dekana Feitschera, správcu rímskokatolíckej fary, táto myšlienka tak zaujala, že sa podujal robiť režiséra. Obstaral viaceré texty divadelných hier a najviac sa mu zapáčila hra Ferka Urbánka: Kamenný chodníček. Hercov sa mu podarilo získať, koľko bolo treba. Po mnohých náročných skúškach predstavenie uzrelo svetlo sveta ešte v tom roku, teda v roku 1910. Hralo sa v miestnej krčme. Hra sa vydarila, hercov i ďalších záujemcov to povzbudilo k takejto zaujímavej kultúrnovýchovnej činnosti. Do vybudovania Sokolovne sa hrávalo v krčmách, zväčša na Drábovci. Keď športová organizácia Sokol a neskôr aj Orol, postavili svoje budovy, v ktorých boli aj na tú dobu primerané sály, hrávalo sa tam. Paní Emilia Magová Petrovi Dzurákovi o tom povedala, že tieto športové organizácie nešli proti sebe ako nejaké politické strany, ale snažili sa pretromfnúť jedni druhých v nacvičovaní divadiel a kultúrnych akadémií. Keď do Sokolovne zaviedli Kaššovicovci (Karáskich) elektrické svetlo, to už bola výmoženosť! Potom elektrinu zaviedli aj do Orolne. Keď sa nacvičovalo nejaké divadlo, kúpili sokoli a orli navzájom jedni druhým lístky, aby sa mohli pochváliť, čo nacvičili. A to bolo pekné. Riznerova vnučka, Milka Regentíková, bola režisérka, ale aj kostymérka, ktorá navrhovala, aj sama šila, zväčša za svoje peniaze, nádherné kostýmy pre hercov a rozprávkové dekorácie. Keď herci účinkovali a často aj tancovali, z kabíny kina ich osvetľovač osvetľoval, takže prekrásna rozprávka, ktorú hrali, bola taká nádherná, že sa to nedá vysloviať. Po predstavení pán učiteľ Miroslav Hatala, ktorý osvetľoval, ukázal záujemcom v kabíne kina, ako sa to farebnými sklíčkami robí. To boli úplné zázraky s lampami. Režiséri po pánu dekanovi Feitscherovi za dlhé roky boli: Markovič a jeho manželka, Uray, Blahuta, Elena Wolfová, Janko Kozáček – všetko učitelia na katolíckej škole. Ale režiu mal aj notár Robert Bunda, ďalej i Jozef Bránsky. Jeho syn, akademický maliar, Ľudovít Bránsky, maľoval kulisy. Všetci títo zabezpečovali divadelnú činnosť v Orolni. Pre účinkovanie v Sokolovni režiséri okrem Milky Regentíkovej boli tiež učitelia: Miroslav Hatala, Anna Mojžišová-Mocková, Ol'ga Bažantová-Kaššovicová, Ľudovít Kaššovic i farárova manželka pani Domková. Režiséri - tiež učitelia - v osade Zábudišová (najprv v krčme u Jakubíkovej, neskôr v škole a v KD): Ján Justh, Petro a neskôr - až do zrušenia školy - manželia Božena a Adam Rýdzi. Najčastejšie hrávali Pavlína Adamovicová, Štefan Adamovic, Ol'ga Adamačová a mnohí ďalší.

V predvojniovom a vojnovom i povoju novom období najčastejšie hrávali, a to i hlavné úlohy: Štefan Štrba, Betka Turánková, Kulichech dievčatá, Aurélia Paučinová a mnohí iní.

Ďalší režiséri novšieho obdobia, okrem MUDr. Schneidera, boli tiež učitelia tunajšej základnej školy: Aurélia Paučinová, Elena Kubíková, Elena Trúsiková, Ján Trúsik, Blažena Dugáčková, Dušan Dugáček, Ján Jurák.

Po prvej svetovej vojne s Bošáčkou svadbou boli Bošáčania dva týždne vo Viedni, aj v Prahe. Pamätníci s láskou spomínajú na hru Lampáš, Bačova žena, Jánošík,

Dvanásť Mesiačikov, Radúz a Mahuliena, Stříďža spod hája, Hruza čo sa robí.

Po druhej svetovej vojne hrávali: Peter Dzurák, Štefan Paučin, Aurélia Paučinová, Rudolf Katrinec, Vladimír Ondrášek, Božena Mikulcová, Štefan Beňovič. A neskôr Adam Rýdzi, Viera Slováková, Ján Kochan, Jozef Betík, Ladislav Bero (bol aj dlhoročný technik), Jarmila Mináriková, Dagmar Chlapíková, Eva Chlapíková, Viera Ochodnická, Peter Janega, Eva Adamačová, Anna Staňáková, Mária Dzuráková, Martin Juráček a mnohí ďalší.

V poslednom období sa okrem divadiel ochoťnícky herci veľmi pekne angažujú v už celkovo známych Bošáckych baveničkách, v ktorých zabávali obecenstvo vždy s iným programom sedem rokov. Účinkujú tam v podstate tí istí herci, čo v divadle. Sú to: Magda Čačíková, Ján Wittkay, Lídia Zámečníková, Danka Vavrová, Anna Rydzá Jarmila Zámečníková, Katka Jakubíková, Marek Brezovák, Monika Rýdza, Žofia Hrančová, Mária Katrincová i ďalší. Ich predstavenia majú úroveň a je o ne záujem v okolitých, dokonca i vzdialenejších obciach.

Súčasní bošácki divadelní ochoťníci sa snažia v tejto záujmovej činnosti dôstojne kráčať v šlapajach svojich predchodcov. Po minuloročnom veľmi úspešnom uvedení Tajovského veselohry Ženský zákon nacvičili v tomto roku divadelnú hru Ferka Urbánka Kamenný chodníček, s ktorou bošácki divadelníci začínali túto záujmovú činnosť pred sto rokmi.

Sol nad zlato, režia p. uč. Blažena Dugáčková, herci: Kochanová, J. Matejková, Dzuráková, Ochodnický, r. 1966

Opereta Zlatá rybka, autor Gejza Dusík, režia - Ludevit Kaššovic, herci: Emília Janečková, Emília Václavíková, Aurélia Paučinová, Elena Kotlebová, Jana Ondrášková, Marta Kozicová, Mária Janečková, Emilia Lobíková, Mária Kochanová

Karáskech kapela – kapelle Jazz Band, hudobníci: Burian, Kaššovic Palo (Lajoš brat), Kulik – Šimarovce, dva hráči z Piešťan, kapelník Kaššovic Lajoš

Kamenný chodníček, autor Ferko Urbánek, režia: p. uč. Božena a Adam Rýdzi, herci: Mária Beňová, Rudolf Struhár, Mária Benková, Mária Mináriková, Dominik Nado, M. Šamáková, Anton Struhár, Olga Adamačová, Štefan Surovčík (poštár)

Opereta na letnom byte, režia: MUDr. Schneider s manželkou, r. 1956, účinkovali: Aurélia Paučinová a Elena Kotlebová a ďalší.

Ako muži robili ženské práce a ženy mužské, režia: p. uč. Elena Kubíková, herci: Štefan Kusenda, Ľubomír Domko, 60-te roky

Vinnetu, rézia: p.
uč. Dušan Dugáček,
r. 1967

Na konci Bošáci, autor J. Dohňanský, úprava a rézia: p. uč. Ján Jurák, herci: Emília Kadlecová, p. Mizáková – krojárka, Viera Mažárová, Dana Paučinová, Mária Sochová, Jana Vavrová – nevesta, Juraj Záhora – ženich, r. 1976.

Céder a Limba, autor a rézia: p. uč. Ján Jurák, herci: Horný rad: A. Kozáčková, S. Zamcová, E. Brdová, L. Geržová, L. Ondrášková, J. Mihala, A. Staňáková, S. Zámečník, šepkárka a maskérka p. uč. B. Rýdza, stredný rad: p. uč. A. Rýdzi, Š. Beňovič, J. Zámečníková, p. uč. J. Jurák, E. Zamcová, V. Geržová, P. Dzurák dolný rad: P. Zámečník, L. Bero, R. Kozáček, r. 1989

Ženský zákon, autor: J. G. Tajovský, rézia: p. uč. Ján Jurák, asistenti rézie: Ján Wittkay, L. Zámečníková, J. Zámečníková, kostýmy a scéna: M. Čačíková, herci: Katarína Jakubíková, Marek Brezovák, Magdaléna Čačíková, Lúdia Zámečníková, Ján Wittkay, Jarmila Zámečníková, Monika Rýdza, text sledovala p. uč. Anna Rydzá, harmonikár a technik Ludevit Zámečník, ozvučenie firma Mikulec.

Kamenný chodníček, autor Ferko Urbánek, rézia: p. uč. Ján Jurák, asistenti rézie: J. Wittkay, L. Zámečníková, kostýmy a scéna: M. Čačíková, herci: Katarína Jakubíková, Marek Brezovák, Magdaléna Čačíková, Lúdia Zámečníková, Ján Wittkay, Monika Rýdza, Žofia Hrančová, Katarína Profétová, text sledovala p. uč. Anna Rydzá, harmonikár a technik Ludevit Zámečník, spevy a komparz FSk Parta.

Režiséri divadelných hier pre deti i dospelých

Elena Kubíková v rokoch 1958 – 1984 nacvičila do 30 divadelných hier so žiakmi ZDŠ vo Bošáci a 10 hier s dospelými v Zem. Podhradí. Z detských hier to boli: Čin – čin, Stratil sa hľasník Cibula, Slnečný panáčik, Figliari spod Polany, Detvanček a Hopsasa, Krásna princezná, Čarovný zvon, Červená čiapočka a tí druhí. Cieľom bolo využívať reč a pohyb detí. Kostýmy šila p. Aurélia Paučinová, hudobne ich doprevádzal p.uč. M.Madara. Z hier pre dospelých mala najväčší úspech veselohra, v ktorej si muži zamenili robotu so ženami. Úspešné boli aj hry: Kamenný chodníček, Gazdiná Roba, Svadobný závoj, Keď kvitnú lípy a ďalšie. Cieľom bolo pobaviť občanov.

Aurélia Paučinová – zanietená divadelníčka hrala hlavné postavy v div.hrách: Gazdiná roba, Dolárová nevesta, Mirandolina, Sládkovia, Statky – zmätky, Pytiaková žena, Keď služobníctvo štrajkuje (za Slov. štátu). Hlavnú postavu hrala aj v opere Zlatá rybka.

Režírovala hru Májová noc. V r. 1963 – 1965 nacvičila div. Hry Popoluška, Zlatovláska, Skúsky čerta Belinka.

Ján Trúsik bol v 50.-tych rokoch predsedom osvetovej besedy. V jeho réžii bola zahraná po prvýkrát opereta od G.Dusíka – Zlatá rybka. Hudbu a spevy nacvičoval p.uč. Ľudovít Kaššovic zo Zem. Podhradia.

10.5.1959 vystupovali herci so Zlatou rybkou v Bánove na Morave, ale aj v okolitých obciach s veľkým úspechom.

Manželia Dugáčkovci

P. uč. Dušan Dugáček nacvičil hry s deťmi: Snehová kráľovná a Wi-netou, Jánošík.

P.uč.Blažena Dugáčková nacvičila hry s deťmi: Soľ nad zlato, Zabudnutý čert, Mučkin dom, Orlie pierko, V Bumbaľanskom zámky, Bračekovia mrváčekovia. S hrou Najhorší z triedy získali II. miesto na okr. súťaži žiackych divadelných súborov.

Božena a Adam Rýdzi nacvičovali div. hry pre dospelých: Amerikán, Ukradnuté šťastie, Na úpatí Vytoše, Nešťastná. Z príležitosti významných udalostí nacvičovali scénky, básne, piesne s deťmi malotriednej

ZŠ v Zabudišovej. Tak vytvárali v Zabudišovej s deťmi a dospelými kultúru.

Ján Jurák – neúnavný divadelník je autorom mnohých div.hier pre deti i dospelých. Premiéra „Bošáckej svadby“ bola dňa 24.4.1981 za účasti 340 divákov.

1982 – Mišo drotár a obyčajná princezná

1985 – Veno pre Veronu – hra pre dospelých. S touto hrou vystúpili v družobnej obci Ostrožská Nová Ves na Morave. Na okresnej súťaži Holého Mor.Lieskové získali III.miesto.

1987 – Kráľovná spevu – hra pre deti

- Ženich z Paríža – hra bola pre mládež a mala 17 repríz

1988 – Ošklbaný páv – hra pre dospelých, na okresnej prehliadke získali dvaja členovia div.súboru cenu za herecký výkon.

1989 – Céder a Limba – sprítomnil pohľad na Riznerov osobný život – z príležitosti 140.výročia narodenia rokáka zo Zem.Podhradia Ľ.V.Riznera. Najstarší herci boli už vtedy 60-roční – Štefan Beňovič a Eva Chlapíková.

1990 – Nie si sama – hra pre dospelých. Bola to hra zo súčasnosti prepletená obrazom snov s čarami a starodávnymi priádkami.

1991 – Pastier a princezná – hra pre deti

- Tri sestričky a doktor (6 repríz v okol. obciach)

1992 – Kto je hlava, kto je krk – opera s hudbou a spevmi, riešiaca problém „hlavy rodiny“

1993 – Dúha vodu pije, Holub na streche – hry pre deti

- Svetlo života – o živote J.L. Holubyho

1995 – Výlet do Kocúrkova

1998 – Korunovaní klamári

2001 – „Ufóni – ufóni“

2003 – Céder a Limba – obnovená hra z r. 1989 mala veľký úspech. V hre zachytáva pohnutý osud slov. bibliografa Ľ. V. Riznera. Okrem toho bolo zámerom autora ukázať nezvyčajnú krásu bošáckych krovov, zvykov, obyčajov – čo sa 50 hercom skutočne podarilo. Hudobné vložky sprevádzala dych. hudba Bošáčanka.

2004 – Tri sestričky a doktor – pri príležitosti 50. narodenín M. Galka

2005 – Kráľovná a trpaslík

2009 – J.G.Tajovský – Ženský zákon

Ďakujeme za požičanie

Fotografie požičali: Mária Kosová, Aurélia Paučinová, Magdaléna Kollárová, Anna Ondrášková, Adam Rýdzi, Božena Rýdza, Blažena Dugáčková, Dušan Dugáček, Elena Kubíková, Jaroslav Juráček, Emília Kadlecová, Anna Kaššovicová, Ján Wittkay